

**Centrum dětí a mládeže Česká Kamenice,
příspěvková organizace**

**Školní
vzdělávací program
pro školní družinu**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Centrum dětí a mládeže Česká Kamenice, příspěvková organizace

Adresa: Dukelských hrdinů č.p. 328, Česká Kamenice 407 21

IČO: 64707130

IZO: 116100583

Tel: ŠD - 412 584 365

CDM – 412 582 815, 723 804 535

E-mail: info@cdmck.cz, www.cdmck.cz

Příspěvková organizace zřizována městem. Právní subjekt od 1. 1. 1996

Ředitel: Aleš Vlček

Zřizovatel: Město Česká Kamenice IČO: 00261220

náměstí Míru 219

407 21 Česká Kamenice

Zařazení do sítě škol. zařízení čj- 56/1995 SŠ-00 ze dne 1. 4. 1996

Centrum dětí a mládeže slučuje tři školská zařízení:

Dům dětí a mládeže, školní družinu a školní jídelnu.

Zařízení jsou umístěna ve společném objektu.

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je určena žákům 1. stupně ZŠ, dělí se na oddělení. Obměna dětí v odděleních je denně velmi výrazná, žáci odcházejí na odpolední vyučování, do zájmových útvarů nebo za jinými aktivitami. Školní družina je školské výchovné zařízení pro výchovu mimo vyučování, má svá specifika, která jí odlišují od běžné školské praxe. Je součástí CDM, kde má k dispozici vlastní prostory.

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a společenský život, výkon povolání nebo pracovními činnostmi, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické identitě
- poznání světových hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně
- rovnoprávnost mužů a žen ve společnosti
- získávání všeobecného vzdělání

Integrované vzdělávací cíle

Rozvoj klíčových kompetencí (kompetence je znalost, schopnost, dovednost).

1. Kompetence k učení:

Dítě se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, kriticky zhodnotí své výkony, učí se spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů, které si dává do souvislostí.

2. Kompetence k řešení problémů:

Dítě si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o jeho příčinách, promýšlí a plánuje řešení, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení, prakticky si ověřuje správné řešení, chápe, že vyhýbání nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svoje rozhodnutí.

3. Komunikativní kompetence:

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, zapojuje se do diskuse, řeší konflikty, vyjadřuje své pocity ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky, umí se vyjádřit i písemně, nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky.

4. Kompetence sociální a interpersonální:

Dítě se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, respektuje dohodnutá pravidla, respektuje jiné, je tolerantní.

5. Občanské kompetence:

Dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času:

Dítě umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech, jeho využití, umí si vybrat zájmové činnosti kde svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Zejména jde o rozvoj dítěte, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce – přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činnosti (např. besídka, výlety atd.)

Spontánní aktivity – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, pobytu venku.

Odpočinková činnost – klidové činnosti (poslechové, individuální hry atd.)
Aktivní činnosti – rekreační

Příprava na vyučování – upevňování a rozšiřování poznatků, které děti získaly ve školním vyučování.

Základním prostředkem práce ve školní družině je hra, která přináší dětem zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky.

Zážitková pedagogika – výchovné postupy založené na prožitku a zkušenosti metod výchovy ve volném čase, opírají se o intenzivní zážitky a prožitky získané aktivní účastí programu.

Zážitky účastníka hry

- utkává se s problémem, výzvou, překážkou, soupeřem nebo situací
- nasazuje své síly – vytrvalost, schopnosti, intelekt, fantazie
- vstupuje do nejrůznějších rolí (sociální role, výlety do fantazie, do tvořivosti)
- prožívá nejrůznější emoce – napětí i uvolnění, smutek i radost, vzrušení, nadšení

Formální znaky her

- využití představ a fantazie
- možnost opakování hry
- specifický a bezpodmínečný řád, jasně stanovená pravidla
- rytmus a harmonie
- uzavřenost a ohraničenost (prostorová a časová)
- napětí (nejistota a naděje)

Výchova pomocí prožitku přináší dětem

- silné prožitky v aktivitách
- motivuje je k sebevýchově
- vede je k sebepoznání
- nabízí prostor pro sociální učení, získávání důvěry, pomáhá překonávat hranice fyzických i psychických možností
- navádí je na aktivní trávení volného času
- získává společné prožitky ve skupině

Činnosti vybíráme s ohledem na složení skupiny, kde předem ujasníme cíle a způsoby aktivity, aby činnosti přinášely dětem radost a pozitivní výsledky.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Člověk a jeho svět

1. Místo kde žijeme

- zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve škole, v obci (cesta do školy, služby ve městě, život v rodině atd.)
- upevňuje vztah k českému jazyku – slovní zásoba
- vztah k místním tradicím
- dopravní výchova

2. Lidé kolem nás

- osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- získávání prvních vědomostí o základních právech a povinnostech člověka

3. Lidé a čas

- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- využití volného času
- jak a proč se mění čas (historie, přítomnost, budoucnost)

4. Rozmanitosti přírody

- seznámení se s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody
- enviromentální výchova

5. Člověk a jeho zdraví

- poznávání samo sebe, získávání poučení o zdraví, nemocech, o prevenci chorob, o odpovědnosti o své zdraví
- bezpečnost a ochrana zdraví

Organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu UNESCO vychází ze čtyř základních pilířů učení: **Učit se znát.**

Učit se „jak na to“.

Učit se žít společně.

Učit se být.

Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.

Tyto děti jsou začleňovány do běžných oddělení školní družiny. K dětem je zvolen individuální přístup s ohledem na jejich oslabení a zdravotní potíže, zvýšený intelekt nebo společensky a kulturně znevýhodněné prostředí.

ČASOVÝ PLÁN

Program obsahuje činnosti po dobu jednoho vzdělávacího cyklu, ze kterých vychovatelky volí činnosti podle aktuálního složení dětí v oddělení, s nimiž pracují. Program je vypracován na dobu 5. let.

V rámci jednotlivých celků pojmáných jako témata plánujeme činnosti ve třech možných úrovních – průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu

- řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu

Součástí časového plánu je plán evaluace. Evaluační plán obsahuje hodnotící kritéria.

Evaluační procesy jsou na úrovni:

Individuální – každá vychovatelka průběžně hodnotí vlastní práci

Týmové – kolektiv vychovatelek při metodickém sdružení hledá nové metody, které by vedly ke kvalitnějším výsledkům

Vedení CDM – které zajišťuje hodnocení vlastními prostředky (hospitace, kontroly)

Vnější hodnocení provádí zřizovatel a Česká školní inspekce.

Kritéria pro přijímání dětí do školní družiny

Obsah :

1. Obecná ustanovení

2. Vlastní kritéria

3. Závěrečná ustanovení

1 Obecná ustanovení

1.1. Kritéria pro přijetí dětí do školní družiny jsou v souladu s vyhláškou MŠMT č.74/2005 v platném znění.

1.2. Kapacita školní družiny je **120 žáků**. Zájemci budou přijímáni do naplnění této kapacity.

1.3. Do školní družiny jsou přijímáni žáci základních škol od 1. do 5. třídy a to na základě řádně a pravdivě vyplněného zápisového lístku, který odevzdává zákonný zástupce dítěte v den vyhlášení zápisu, který bude uveřejněn na webových stránkách města, CDM a Základní školy.

1.4. O přijímání dětí do školní družiny rozhoduje ředitel CDM na základě údajů vyplněných v zápisovém lístku. Při přijímání dětí se řídí stanovenými kritérii. Na docházku do školní družiny není nárok.

2 Vlastní kritéria

2.1. Žáci jsou přijímáni dle pořadového čísla odevzdané přihlášky do naplnění kapacity.

2.2. Přednostně jsou ale přijímáni žáci 1. a 2. ročníků základní školy.

2.3. Při závažných a výjimečných důvodech může ředitel učinit výjimku, ale pouze do stanoveného maximálního počtu školní družiny.

3. Závěrečná ustanovení

3.1. Žáci musí odevzdat přihlášku v den vyhlášení zápisu pro každý školní rok a to i v případě, že byly účastníky zájmového vzdělání v minulém roce.

Zápis do školní družiny probíhá nezávazně na zápisu do škol a to vždy v průběhu měsíce dubna přímo v prostorách školní družiny. Veřejnost je vždy předem informována.

3.1. Rozhodnutí o přijetí žáků do školní družiny bude zveřejněno na webových stránkách CDM [www. cdmck.cz](http://www.cdmck.cz) a veřejně přístupných prostorách CDM.

Centrum Děti a Mládeže Česká Kamenice, příspěvková organizace
Zápisový lístek do školní družiny

Jméno a příjmení žáka :

Bydliště : Rodné číslo :

Datum narození :

Státní příslušnost : Zdravotní pojišťovna :

Základní škola : Třída :

Zdravotní stav dítěte (alergie, astma, omezení pohybu, oční problémy, atd. vyplňte pečlivě):

.....
.....

Jména a příjmení zákonných zástupců dítěte :

.....
.....

Telefonní číslo matky:

Telefonní číslo otce:

Další tel. čísla (dle uvážení):

Další osoba která dítě bude vyzvedávat (vztah k dítěti – otec, babička, starší bratr atd..) :

.....

Bude dítě navštěvovat ranní družinu od 6 hodin? ANO NE Pouze ve dnech :

Informace pro rodiče (zákonné zástupce) :

Má-li být dítě odpovědnou vychovatelkou školní družiny samostatně uvolněno dříve než v čase vyplněném na zápisovém lístku musí předem doložit písemnou žádost podepsanou jedním z rodičů dítěte nebo telefonickou informací na základě níže uvedeného souhlasu. **Po uvolnění dítěte ze školní družiny na základě žádosti rodičů nenese již Centrum dětí a mládeže ani jeho zaměstnanci odpovědnost za bezpečnost dětí.**

Podpisem rodiče/zákonní zástupci stvrzují, že byli seznámeni s vnitřním řádem Školní družiny.

Souhlasím s možností nahlásit mimořádné uvolnění dítěte telefonicky ANO NE (zakroužkujte)

Datum : **Podpis rodiče/zákonného zástupce :**

Uvedené údaje slouží pouze pro vnitřní potřebu organizace. S osobními údaji je nakládáno ve smyslu zákona

č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a jsou v předepsaných lhůtách řádně likvidovány.

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Vychovatelky s dětmi využívají své třídy, která jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím účelovým potřebám (stoly, židle, skříně s úložnými prostorami na hry a pracovní a výtvarné pomůcky). Tyto pomůcky jsou např. stolní hry, stavebnice, konstruktivní hry, časopisy, příruční knihovna, výtvarný a pracovní materiál, hudební pomůcky – Orfovy nástroje, klavír a kytara, dále také přenosné CD přehrávače, televizor s DVD přehrávačem. Ve třídách jsou i herní koutky např. kuchyňka a též hračky na úlohové hry.

Každá třída je řádně osvětlena, podlahová krytina je z PVC pro snadnou údržbu a pro zútulnění jsou zde i části kobereců z dopravní tematikou. Vše je uzpůsobeno ke snadné údržbě.

Každé oddělení má i svou zamykatelnou šatnu na úschovu přezůvek a sportovního oblečení.

Pro pobyt venku mají děti k dispozici hřiště a zahradu CDM, kde jsou nainstalovány dřevěné prolézačky, houpačky a jiné relaxačně-sportovní náčiní. Děti též mohou využívat: koloběžky, chůdy, obruče, míče atd.

Na vycházky mohou děti chodit do blízkého lesa.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

ŠD se skládá ze čtyř oddělení, kde působí plně kvalifikované vychovatelky. Práce vychovatelek má svá specifika. V začátku své denní práce vychází z momentálního stavu dětí, které je ovlivněno vyučováním, které může být pro ně v některých dnech stresující, událostmi během dne, počasím a dalšími vnějšími vlivy.

Náplň práce vychovatelů:

- zajišťovat výchovně-vzdělávací práce s dětmi podle zásad psychohygieny a stanoveného denního režimu a rozvrhu činností
- dodržovat zásady BOZP, dbát na bezpečnost činnosti s dětmi, dbát na čistotu a ochranu životního prostředí
- vytvářet pestrou a zajímavou skladbu pro zájmové činnosti
- navozovat radostnou atmosféru a komunikativní prostředí, posilovat v dětech kladné city, vytvářet pocit bezpečí, zvolenými činnostmi posilovat v dětech sebevědomí, vytvářet z dětí dobrý kolektiv
- upevňovat hygienické návyky a podporovat dodržování pravidel společenského chování
- navazovat na předchozí znalosti a dovednosti a rozšiřovat je
- odpovídat za výsledky výchovně-vzdělávací práce, průběh činnosti zaznamenávat do pedagogické dokumentace
- informovat zákonné zástupce o pobytu dítěte v zařízení a výsledcích jeho činnosti
- vytvářet příznivou image zařízení

Náplň práce vedoucí vychovatelky:

- vychovatelka je přímo řízena ředitelem CDM
- odpovídá za úroveň výchovně-vzdělávací práce ŠD
- kontroluje činnost vychovatelek
- provádí analýzu jednotlivých činností, která vede ke zlepšení pedagogického působení
- kontroluje vedení pedagogické dokumentace
- vedení administrativy
- dává řediteli návrhy na vybavování družiny, podle finančního limitu a schválení záměrů zajišťuje nákup pomůcek a materiálů
- vytváří podmínky pro odborný růst všech vychovatelek
- organizuje zápis dětí do družiny, rozděluje je do oddělení
- navrhuje řediteli rozvrh služeb vychovatelek, zajišťuje suplování za nepřítomné, podává řediteli návrh jak zajistit provoz družiny o prázdninách
- řeší stížnosti a koordinuje styk se zákonnými zástupci
- upozorňuje na případné změny vnitřního řádu, provozu ŠD

Do povinnosti výchovné práce zahrnujeme:

- přímá výchovně-vzdělávací práce s dětmi od převzetí dítěte po skončení vyučování do rozchodu dětí domů
- další činnosti např. příprava na výchovnou činnost, přichystání vhodných pomůcek, vedení pedagogické dokumentace, zajišťování materiálů na výchovnou činnost a péče o svěřený materiál, účast na pedagogických poradách na školeních a seminářích
- vedení administrativy
- sleduje odbornou literaturu a nabídku vzdělávacích akcí

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Finanční provoz je zajištěn:

- z rozpočtu kraje – mzdové prostředky
- z rozpočtu města – provozní náklady
- částečnou úhradou provozních nákladů od rodičů dětí (úplata)

Na základě usnesení rady města rodiče přihlášených dětí přispívají na provozní náklady částkou 200 Kč měsíčně.

- vnitřní směrnice k evidenci účastníků zájmového vzdělávání a výběru poplatku

Pravidla výběru příspěvku:

- rodiče přihlášených dětí platí paušální poplatek za každý měsíc ve kterém dítě alespoň jeden den do školní družiny docházelo
- stanovený poplatek se platí hotově v CDM, kdy rodiče obdrží potvrzení o zaplacení nebo bezhotovostně na účet organizace
- stanovený poplatek se z pravidla vybírá na začátku pololetí na celé pololetí dopředu

BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školské zařízení přebírá na sebe zodpovědnost za bezpečnost dětí. Z toho vyplývá, že musí prokazatelně poučit všechny děti o základních bezpečnostních podmínkách, které musí dodržovat. Poučení se provádí na začátku činnosti školní družiny a podle potřeby je opakuje. Poučení o bezpečnosti se zapisuje do pedagogické dokumentace. Při úraze se míra zodpovědnosti pedagoga posuzuje individuálně.

Ve školních družinách vykonávají nad dětmi dozor vychovatelky, což znamená, že mají mít děti po celou dobu činnosti ve svém zorném poli, kromě nezbytně nutných případů (např. odchod dítěte na WC a do šaten ŠD).

Vychovatelka zodpovídá za dětský kolektiv od převzetí dětí až po dobu odchodu dětí domů. Vychovatelky jsou periodicky proškoleny o BOZP.

Hygienické podmínky

- dodržujeme s dětmi skladbu zaměstnání (např. po obědě mají klidový režim – četba, klidové hry, poslech atd.)
- pitný režim – zajištěn podle potřeby dětí
- užívané prostory školní družiny jsou v souladu s vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. (odpovídající světlo a teplota v místnosti při činnostech dobrá větratelnost.....)
- děti jsou před každou činností poučeny o bezpečnosti ve třídách, při pobytu venku a pohybu po budově a školní jídelně
- prostředky první pomoci – vybavená lékárnička je umístěna mimo dosah dětí (sborovna vychovatelek) a u telefonního aparátu jsou nejdůležitější kontaktní čísla, vychovatelky jsou způsobilé poskytnout první pomoc
- případný úraz je dle závažnosti ošetřen, zapsán do knihy úrazů a jsou informováni zákonní zástupci
- při úraze, kde je nutné lékařské ošetření a není bezprostředně ohrožen život dítěte jsou kontaktováni zákonní zástupci a po dohodě s nimi se zajistí odvoz dítěte k lékaři do Děčína (v odpoledních hodinách není v České Kamenici zajištěna ambulantní péče)

Psychosociální podmínky

- vychovatelky se snaží vytvářet příznivé klima – děti učí k vzájemné toleranci, úctě, k spolupráci a pomoci druhému
- vychovatelky respektují osobní potřeby dítěte a individuálně je s nimi řeší
- činnosti jsou uzpůsobeny věku dětí
- vychovatelky chrání děti před násilím a šikanou v kolektivu, případně tyto problémy ihned řeší ústní domluvou a podle závažnosti informuje zákonné zástupce a vedení CDM
- zákonní zástupci jsou průběžně informováni o chování a aktivitách dětí v kolektivu

Při nevyzvednutí dítěte do stanovené doby (ukončení provozu ŠD), vychovatelka kontaktuje telefonicky zákonné zástupce. Pokud se spojení nepodaří informuje vedení CDM a společně zajistí další pobyt dítěte.

Vnitřní řád školní družiny

1. Školní družina je otevřena každý všední den: od 6:00 do 8:00 hodin a od 11:30 do 16:30 hodin. Tento provoz může být upraven na základě změn v rozvrhu vyučovacích hodin základní školy.
2. Činnost školní družiny probíhá ve třídách ŠD, na hřišti CDM nebo na vycházkách do okolí města.
3. Činnost ŠD probíhá na základě celoročního plánu a dle individuálních plánů jednotlivých vychovatelek. Ve ŠD se uskutečňují činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové a sebeobslužné.
4. O přijetí do ŠD rozhoduje vedoucí vychovatelka a ředitel CDM. Oddělení se naplňují do počtu 30 dětí. V případě naplnění oddělení nad stanovený počet jsou upřednostňovány děti podle data přihlášení. Přednost mají rovněž děti z rodin, kde oba rodiče pracují, nebo dětí dojíždějících.
5. Děti jsou rozděleny do jednotlivých oddělení ŠD. O přidělení dítěte do oddělení rozhoduje vedoucí vychovatelka ŠD. Oddělení se tvoří zpravidla podle věku dětí. V případě potřeby je možno činnost oddělení spojit.
6. Rodiče dětí vyplní zápisní lístek do školní družiny. Docházka jednotlivých dětí je vedena v přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny, v docházkovém sešitu ranní družiny, nebo v přehledu prázdninové činnosti.
7. Rodiče přihlášených dětí platí paušální poplatek ve výši 200 Kč za každý měsíc, ve kterém dítě alespoň jeden den do školní družiny docházelo. Částka je použita na úhradu nákladů spojených s provozem školní družiny. Stanovený poplatek se platí v kanceláři CDM. V případě provozu v době letních prázdnin se tato částka platí bez ohledu na počet dní, kdy je ŠD otevřena.
8. Docházka do školní družiny je pro zapsané žáky povinná. Nemoc nebo jiná nepřítomnost dítěte v ŠD musí být včas rodiči ohlášena příslušné vychovatelce a to písemně či telefonicky na čísle 412 584 365 nebo 775 860 446.
9. Po skončení vyučování čekají děti na svou vychovatelku před budovou školy. Pak společně odchází do budovy školní družiny.

10. Děti přihlášené do ŠD chodí na obědy se svou vychovatelkou, která má kartičky na obědy u sebe. Odhlášení oběda zajistí rodiče dětí ve školní jídelně nejpozději den předem (tel.: 412 584 045).
11. Děti musí mít vhodné převlečení na sportovní činnost a bačkory na přezutí – vše zřetelně označené a uložené v sáčku v šatně.
12. Odchod dětí ze ŠD se řídí podle časů zapsaných na zápisních lístcích. Pokud dítě musí odejít ze ŠD dříve, je nutné **písemně** vyrozumět vychovatelku – vyznačit datum, přesnou hodinu a podepsat rodičem. Bez tohoto vyrozumění nebude dítě předčasně uvolněno. Navštěvuje – li dítě ZUŠ či zájmové kroužky DDM, musí rodiče písemně oznámit vychovatelce hodinu odchodu – děti na tyto aktivity odchází bez doprovodu vychovatelky.
13. Činnost ŠD končí v 16:30 hodin. V případě nevyzvednutí dítěte zákonným zástupcem se vychovatelka pokusí spojit telefonicky s rodiči. Pokud nebude o důvodech nepřítomnosti rodičů informována, zajistí ve spolupráci s ředitelem další případné ubytování dětí.
14. Všechny děti dbají pokynů vychovatelky a chrání majetek školní družiny. S pomůckami zachází opatrně, záměrně je neničí, po skončení hry je vrací v pořádku na určené místo. Úmyslně poškozené pomůcky rodiče dítěte uhradí.
15. Děti nesmí opustit prostory školní družiny. Během zaměstnání (ve třídě, na zahradě ŠD) neopouští vyhrazené místo bez svolení vychovatelky.
16. Každý úraz musí dítě nahlásit své vychovatelce. Úrazy se zapisují do knihy úrazů.
17. V případě závažných kázeňských přestupků dítěte nebo po soustavném neplacení příspěvku na úhradu školní družiny může být dítě ze školní družiny vyloučeno. O vyloučení rozhoduje ředitel.
18. Zákonní zástupci souhlasí s tím, že pořizené fotografie mohou být zveřejněny a použity pro vlastní propagaci.

Číslo: VŘ 3

Účinnost: 1. 1. 1996

Poslední aktualizace: 4. 9. 2017

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

U nás doma

Rodina	Život naší rodiny – vyprávění o způsobu života v rodině	3, 4, 5
	Kresba a malba volnočasových aktivit v rodině	4, 6
	Povolání a záliby jednotlivých členů rodiny – kresba, malba, koláž	3, 6
	Soužití s nejbližším okolím našeho domova – sousedé, kamarádi	3, 4, 5
Náš dům a okolí	Popisujeme domy, byty v nichž bydlíme a jejich zařízení	2, 3, 4
	Stavíme naše domy ze stavebnic, vyrábíme z papíru, kreslíme, modelujeme z plastelíny a přírodních materiálů	2, 3, 5
	Dům budoucnosti – vlastní představivost	2, 4, 5
	Povídání o rodinných příhodách z našeho domu – kreslíme, zapisujeme (vytváříme vlastní příběhovou knihu)	2, 4, 5
	Zařizujeme si jednotlivé místnosti našeho domova – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty z krabiček a celek dokreslujeme nebo jen malujeme	2, 3, 4, 6
	Popisujeme okolí našeho bydliště, cesty domů – vyprávění, kreslení	2, 3, 4
	Upozorňujeme děti na možná nebezpečí na ulici – neznámí lidé - neznámá zvěř	2, 3, 5

Centrum dětí a mládeže

Prostory CDM	Procházíme a orientujeme se v budově	1, 2, 6
	Seznámení s učebnami DDM – přírodovědný, výtvarný, počítačový kroužek	1, 4, 6
	Povídáme si, kdo všechno pracuje v CDM (školní jídelna, dům dětí a mládeže, školní družina) – pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci	1, 3
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší školní družině hezké a co bychom rádi změnili – besedujeme a ilustrujeme	1, 6

	Projektujeme ideální třídu která by se nám líbila a do níž bychom rádi chodili, návrhy výtvarně zpracujeme	1, 6
	Zdobíme školní družinu a jednotlivá oddělení	1, 6
Vzděláváme se v družině	Čteme knihy na pokračování (dle vlastního výběru) – rozborů knih, ilustrace, scénky, ztotožnění s hrdiny knihy, hodnocení knihy	1, 2, 3
	Maluje a tvoříme papírový model CDM a jeho nejbližšího okolí	2, 6
	Dramatizujeme známé pohádky, učíme se říkadla, jazykolamy, básničky různých autorů, hádanky, národní i umělé písničky, didaktické hry	1, 3, 6
Dopravní výchova	Povídáme si o cestě do školy, školní družiny a domů - dodržujeme pravidla silničního provozu	1, 2, 4
	Zajímáme se o dopravní značky, určujeme jejich význam	1, 2, 6
	Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu Provozu - předcházení dopravních nehod	1, 3, 5
	Soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů	1, 5, 6
	Malujeme a vyrábíme dopravní značky	2, 5
	Na hřišti školní družiny si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty	2, 3, 5
	Soutěžíme v jízdě zručnosti na koloběžkách (jednotlivci, družstva)	1, 6
	Dopravní prostředky – čím jezdíme a čím můžeme jezdit	1, 3
	Plánujeme nejkratší cestu do školy, ze školy, do školní družiny a zpět domů – hledáme na mapě	1, 3
	Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky	1, 3
	Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem atd., jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd.	1, 2, 5
	Upevňujeme znalosti pravidel silničního provozu zejména pro chodce a cyklisty (besedy, soutěže, hry, vycházky)	1, 2, 6

Naše město

Město ve kterém žijeme	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, stromy, sochy, pomníky, nápisy na sídlech, vodní toky atd.) - křižovatka tří CHKO (Labské pískovce, České středohoří, České Švýcarsko)	1, 2, 5, 6
	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště)	1, 3, 4
	Výtvarně ztvárňujeme naše město	1, 2, 5
	Vymýšlíme ideální město – rozhovory, malování	1, 2, 4
	Putování podle orientačního plánu města – vycházky a práce s mapou v oddělení	2, 5, 6
	Stavíme naše město z kostek	2, 4, 5
	Hrajeme si na průvodce naším městem, popisujeme a ukazujeme kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, poště, zdravotnickému zařízení, knihovně, lékárně a do restaurací a obchodů a také informačního střediska	1, 2, 3, 4, 5
	Pátráme po tradicích našeho města – knihy, pohlednice, pověsti, rozhovory se staršími občany popř. výstavy - tématické výrobky – perníčky, drátkování, batikování, ubrousková technika (Mariánská pouť)	1, 3, 4, 5, 6

Naši pomocníci

Seznamujeme se s posláním:

pošta – tématické hry, posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele, píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky, hledáme dům podle adresy, na budovách hledáme popisná a orientační čísla - vycházky, navrhujeme známky s místními motivy – kresba, malba

1 – 5

knihovna – besedujeme o svých oblíbených knihách, povídáme si o ilustracích, které je doplňují, seznámení s knihovničkou v oddělení, návštěva místní knihovny – rozhovor na téma náplň práce knihovníka a jaké se nejčastěji půjčují knihy, čteme pověsti a příběhy z našeho regionu, z různých materiálů tvoříme postavičky z pohádek, vlastní ilustrace dané tematiky,

	tvoříme záložky do knih, vyrábíme zajímavé obaly na knihy, vyrábíme loutky, práce s dětskými časopisy	1 – 6
	lékaři a lékárníci – tématické hry, návštěva u lékaře, povídání o různých odbornostech, malování obrázků s danou tematikou služby – besedujeme na téma „ten dělá to a ten zas tohle“ nakupujeme a prodáváme, hra na prodavače a kupující, kadeřníka, restaurace apod., tvoříme z různých materiálů (papír, krabičky apod.) vlastní dětský obchod a malujeme si vlastní peníze - vysvětlení dětem hodnoty peněz	1, 3, 4 1 - 6
	Policie, hasiči – besedujeme o jejich práci, porušování zákonů a jejich předcházení	1 – 6
	Kreslíme, čím bychom chtěli být (povolání)	1, 3
Okolí našeho města	Kreslíme plánec nejbližšího okolí	2, 3, 5
	Okolní obce – mimoměstské děti vypráví o svém bydlišti (hledání na mapě)	1, 5
	Stavíme krajinu z písku, kamínků apod.	2, 3, 5
	Seznamujeme se z mapovými a turistickými značkami a učíme se je poznávat	1, 2, 3
	Hrajeme si s buzolou a určujeme světové strany – vycházky (orientace v přírodě)	2, 3, 6
Slovní abeceda	Soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno, město, rostlina, zvíře, věc)	1, 2

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Rodina

Naše rodina	Povídáme si o našich rodičích, prarodičích a širší rodině	3, 4
	Jaké jsou vztahy v naší rodině – tvoříme rodokmen	2, 3, 4
	Představujeme povolání rodičů – hra na řemesla (pantomima), malba různými technikami, poznávání řemesel podle oděvů	3, 4
	Zjišťujeme, kdy mají naši rodiče a ostatní členové rodiny jmeniny a narozeniny	3, 4

	Vyrábíme dárky z různých materiálů pro svoje nejbližší	3, 4, 6
	Učíme se lidové písně našich předků	2, 6
Den matek	Vzpomínáme na rodinná setkání a vyprávíme si veselé historky	3, 4, 6
	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají	1, 3, 4
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám	3, 4
	Učíme se písničky a básničky o maminkách	3, 4, 6

Kamarádi

Mí kamarádi	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák	1, 3, 4
	Čím si kamarádi dělají radost – hrajeme scénky, vyrábíme drobné dárky	3, 6
	Kreslíme portréty svých kamarádů a našich vrstevníků (z výtvarných děl sestavujeme skupinový portrét)	3, 4, 6
	Při hře zjišťujeme jak se známe (poznáme kamaráda po hlase nebo po hmatu, máme-li zavázané oči)	1, 3, 5
	Vyprávím ostatním o svém nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech	2, 4
	Sestavujeme družinová pravidla soužití a žebříček hodnot a snažíme se je dodržovat	2, 4, 5
Třídní kolektiv	Učíme se vzájemné toleranci, kladným vztahům ke spolužákům, k dospělým – besedujeme proč?	2, 4
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, udržujeme pořádek ve třídách a taškách, věnujeme se sebeobslužné práci	2, 5
	Kriticky hodnotíme naši třídu a společně se domlouváme, čím můžeme vylepšit vztahy mezi námi	2, 3, 4, 5
	Učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém spolužákovi něco oceníme, něčím je zajímavý)	2, 3, 4, 5

	Pomoc slabším spolužákům při plnění školních povinností (příprava na vyučování)	2, 3, 4, 5
	Pohybové aktivity na hřišti – hry s pomůckami, hry podle knih M. Zapletala (honící, míčové, štafetové atd.)	1 – 6
Rozdíly mezi námi	Uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně)	3, 5
	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí	4, 5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka (se zavázanýma očima zkoušíme kudy máme jít a ostatní nás navigují, nebo hádáme odkud se ozývá zvuk)	3, 4, 5,
	Zkoušíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé	4, 6
	Cvičíme hmat – poslepu určujeme předměty	2, 3, 4
	Orientujeme se v prostoru, zkoušíme dojít poslepu k cíli	2, 4, 5
Všude žijí lidé	Čteme si příběhy a pohádky z různých světadílů. Malujeme obrázky	3, 6
	Hledáme v knihách a encyklopediích rozdíly mezi národy a kulturami, snažíme se je pochopit	1, 3
	Vyrábíme drobné předměty z různých zemí a kontinentů (podle předloh)	1, 6
	Povídáme si o jazykových rozdílech, jaké máme možnosti učení jazyků a jaké se již učíme. Využití těchto schopností do budoucna.	1, 3
	Naučíme se hru, píseň dětí z jiných kontinentů	1, 4, 5, 6

Svátky a oslavy

Kalendář	Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapisujeme si, kdy mají spolužáci svátek a narozeniny	1, 4, 5
	Vyrábíme drobné dárky a přání pro oslavence	1, 4, 6
Karneval	Vyrábíme masky a doplňky k nim	2, 4, 6

	Kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo	3, 4
Vánoce	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si knihy o Vánocích	2, 3
	Vyrábíme adventní věnec, vánoční ozdoby z papíru a přírodnin, vytváříme Betlém	1, 2, 5, 6
	Naší třídu zdobíme vánočními motivy	6
	Učíme se koledy	1, 6
	Vyrábíme Mikuláše, čerty a anděly	3, 4
	Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině	1, 3
	Pečeme a zdobíme perníčky, vyrábíme figurky z vizovického těsta	1, 6
	Vyrábíme z různého materiálu drobné vánoční dárky, přání, jmenovky k dárkům atd.	4, 6
	V oddělení si uspořádáme vánoční besídku a rozdělíme si dárečky	1 – 6
Velikonoce	Čteme si o národních a místních zvycích spojených s Velikonocemi	1, 3
	Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepování, vyškrabaváním, leptáním.....)	1, 6
	Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme)	5, 6
	Učíme se velikonoční koledy a říkadla	3, 6
	Vyrábíme pomlázky	3, 6
Den dětí	Povídáme si o významu dne dětí	1, 3
	Soutěžíme, závodíme a tančíme na oslavu našeho dne	3, 4, 5, 6
Ostatní	Nadále si připomínáme další státní svátky a významné dny pro rozvoj vědomostí žáků	1, 3, 5

Jak se správně chovat

Známe kouzelná slovíčka	Besedujeme o „kouzelných slovech“ a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli	1, 2, 3
	Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se zda je volné místo ve vlaku atd.	3, 4
Já to zvládnou	Kniha Mária Štefánková „Já to zvládnou“ – sám doma, nástrahy ulice, bolí bolí, sám sobě problémem, s příbuznými je to někdy těžké, moji kamarádi, chci to zvládnout (veselá příručka o zapeklitých situacích všedního života. Fňukat nad jeho nástrahami nikomu moc nepomůže – zato zdolat je s úsměvem, dobře a sám, být zkrátka jednička, to už je přece důvod k radosti)	1 - 5
Etiketa	Používáme knihu „Dětská etiketa vesele a hravě“,	1, 2, 4
	Tančíme lidové tance, cvičíme krokové variace jednoduchých tanců	1, 4, 5, 6
	Povídáme si čím můžeme druhého potěšit, uvažujeme nad vhodností dárků při různých příležitostech. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě	1 - 6
	Povídáme si o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců a chlapci od dívek, jaké děti od dospělých a dospělí od dětí	1, 3
	Řekni mi svůj problém - budu naslouchat, mám problém - vyslyš mě	1, 3, 5
	Vlastnictví – soukromé – neber, co není tvé veřejné – máme společné hračky, nerozbíjej nebo se přiznej	1, 3, 4, 5
	Rozpoznání špatného člověka, předcházení a prevence před vlastním ohrožením – drogy, šikana – formou socializačních her	1 – 5
	Vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků	

	o společných vrstvách a majetku	1 – 5
Cestou necestou	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně	1 – 5
	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici a na přechodech	1 – 6
Mluva	Cvičíme si jazyk – jazykolamy, dechová cvičení	1, 3, 5
	Pomocí říkadel, básniček a písniček cvičíme rytmus a melodii jazyka	1, 3, 5
	Dramatizace pohádek a jednoduchých příběhů	1, 2, 6
	Čteme z knih a časopisů se správnou artikulací a s porozuměním pro poslech ostatním	1, 3, 6
	Povídáme si o rozdílech mezi spisovnou a hovorovou češtinou	1, 3, 5
Řekni to Beze slov	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty. Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity nebo děje a situace	2 – 6
V jídelně	Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně	1, 3
	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu	2, 5
Mediální Výchova	Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích – povídáme si o pořadech v televizi a filmech na DVD, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme proč se nám líbí	3, 6
	Vybíráme vhodné filmy a pohádky, které shlédneme a provádíme rozbor (kladný, záporný hrdina)	3, 6
	Porovnáváme realitu (naše zkušenosti) s některými filmovými a pohádkovými příběhy	2, 3, 5
	Výtvarně ztvárňujeme pořady určené dětem	2, 3, 6
	Vytváříme reklamy na oblíbené dětské výrobky, mluveným a výtvarným projevem	3, 6

Hrajeme si ve stylu televizních soutěží – AZ kvíz, chcete být Milionářem, kufr, apod. 1, 2, 3

2. LIDÉ A ČAS

Náš denní režim

Činnosti během dne	Učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu, zásady pravidelného denního režimu	1, 2, 3, 6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně	1, 5, 6
	Hrajeme hry na odhady času a soutěžíme ve správném odhadu	1, 2, 4, 6
	Společně připravujeme plán činností školní družiny	1, 2
	Hledáme možnosti správného využívání času, inspirujeme se u jiných lidí	3, 6
	Besedujeme na téma „jak jsem trávil své volno“ (víkendy, prázdniny), malujeme, co jsme zažili	2 – 6
Příprava do školy	Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivost	1, 3
	Hledáme odpovědi na otázky v různých knihách a encyklopediích	1, 3
	Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději a které ne	1, 3
	Vysvětlujeme si s dětmi, kdy je nejlepší doba na přípravu do školy (výkonnostní křivka)	1, 2
Měření času	Ukazujeme si měřidla času, půjčujeme si knihy o měření času v historii lidstva	1, 3, 5
	Kreslíme, malujeme, modelujeme, vystřihujeme různá měřidla času	1, 6
	Seznamujeme se s rozdíly časových pásem	1, 3
	Zkoušíme si vyrobit sluneční hodiny	2, 6
	Využíváme vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami pro určování a odhadování času	2, 3, 6
	Vysvětlujeme dětem, jaká další jsou možnosti k odhadování času	1, 3

Učíme děti významu čas – přijít včas, pozdě	1, 3
Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění	5, 6
Zkoušíme hledat v jízdním řádu a vyhledáváme různá spojení	2, 4
Vyrábíme vlastní kalendář (týden, měsíc, rok)	1, 6
Učíme děti kalendářní posloupnosti (dny v týdnu, roční období, měsíce)	1, 3
Rozdělení ročních období do zájmových aktivit – sběr hub A pouštění draka na podzim, sáňkování a zimní hry na sněhu V zimě, jarní hry dětí- probouzení přírody po zimě, letní aktivity - sběr léčivých bylin, otužování dětí	6

Jak se mění lidé

Když jsme byli malí	Prohlížíme si naše fotografie a hledáme rozdíly pro jednotlivá věková období, chronologicky řadíme jednotlivá období	1, 3, 4
	Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho dětství a malujeme je	1, 3, 5
	Srovnáváme, co umíme my – a co děti z mateřské školky	3, 4, 5
	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky a spotřebiče)	1, 3
	Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá nebo škodí ve volném čase	2 – 6
	Porovnáváme život dětí dříve a dnes – společenské vrstvy, povinnosti, radosti, starosti	1, 3, 5
	Povídáme si o tom, jak doma pomáháme my	2, 3, 5
	Pátráme po tom, z jakých učebnic se učily naši rodiče a prarodiče (staré učebnice a učební pomůcky)	1, 3
Až vyrosteme	Povídáme si a malujeme volbu budoucího povolání (proč jsem si vybral toto povolání, co se mi na něm líbí, důležitost)	3, 4, 5, 6
	Porovnáváme dětský a dospělý svět (starosti, radosti a povinnosti)	3, 4, 5

Učíme se s dětmi úctě ke stáří	1, 3, 4
Vyrábíme dárky pro seniory	1, 4, 6

Jak se mění věci, budovy a obec

Změny	Seznamujeme se s knihou o České Kamenici – porovnáváme ulice, budovy a další známá místa, sbíráme pohlednice	1, 2, 3
Města	Na vycházce srovnáváme současný stav budov, ulic, parků apod. s jejich dřívější podobou na starých pohlednicích a fotografiích	2, 3, 5
	Ptáme se na nejvýznamnější události ve městě (rozhovory s pamětníky)	1, 4, 5
Putování časem	Čteme úryvky z knížek, které nám přibližují život v minulosti (od pravěku až po současnost)	3, 5
	Malujeme pravěká zvířata	6
	Co nám říkají staré předměty – pátráme po sbírkách známek, mincích, pohlednic, nálepek a dalších zajímavých předmětů	3, 6
	Prohlížíme si staré časopisy o módě, o bydlení, o vaření, čteme časopisy pro děti, které vycházely v době dětství našich rodičů	5, 6
	Vyrábíme módní doplňky z různých materiálů	2, 6
	Tvoříme a malujeme modely z minulosti a budoucnosti	2, 6
	Seznamujeme se s tradiční řemeslnou výrobou – rukodělné dílny – porovnáváme je s dnešním způsobem výroby	1, 3, 6
	Zkoušíme zhotovit některý z řemeslných výrobků (kraslice, s využitím různých technik, drobné výšivky, jednoduché vyřezávané, vypalované a tepané výrobky apod.)	1, 5, 6
	Učíme děti základům různých technik ručních prací (háčkování, pletení, drhání, paličkování apod.)	1, 6
	Hledáme a porovnáváme v encyklopedii způsoby bydlení minulosti a přítomnosti	1, 3
	Pátráme, jak se žilo na hradech a na zámcích – společně kreslíme, vystřihujeme, sestavujeme a lepíme hrady a okolí	1, 2, 3, 6

Tvořivé hry na písku – stavění hradů, bojová opevnění, pyramidy ..	6
Ptáme se prarodičů o dřívějším způsobu vaření – staré recepty, skladba potravin a technika vaření	1, 5
Zjišťujeme, jakým způsobem se lidé dříve přepravovali (pátráme v odborné literatuře)	1, 5
Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky a jazykolamy. Vyprávíme si a odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti	1, 2, 3, 4
Učíme se, posloucháme a zpíváme lidové písně. Interpretujeme je s jednoduchým pohybovým doprovodem	1, 2, 6
Seznamujeme se s hrami dětí s dob dávno minulých, některé se učíme (kuličky, káča atd.)	1, 2, 6

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Příroda okolo nás – rostliny, živočichové

Flora Na vycházkách pozorujeme přírodu, stromy, keře a další rostliny, Zjišťujeme jejich rozdílnost v různých ročních obdobích	3, 5, 6
V encyklopediích hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování, Plodech atd.	3, 5
Kreslíme určité stromy, květiny, houby a krajiny v jednotlivých ročních Obdobích (použití i jiných technik např. mozaiky, koláže)	2, 6
Vyrábíme květiny a houby z různých materiálů (papír, látka) - na výzdobu školní družiny	2, 6
Porovnáváme siluety stromů s tvarem jejich listů	1, 2, 6
Používáme listy, plody a další přírodniny na výrobu koláží a drobných šperků apod.	1, 2, 3
Stavíme objekty (domečky), ze shromážděných přírodnin	2, 5, 6
Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	1, 2, 6
Při vycházkách do lesa či parku upevňujeme pravidla chování v přírodě	3, 5, 6

Pečujeme o pokojové květiny, pěstujeme, přesazujeme, zaléváme	1, 2, 6
Povídáme si o různých odrůdách květin a jejich podmínkách k životu	3, 5, 6
Určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, křen, máta, levandule)	1, 3
Sbíráme lesní plody jako krmivo pro zvěř v zimních měsících	4, 6
Sbíráme různé druhy rostlin, popisujeme podle encyklopedie a atlasů a vytváříme herbář	1, 2, 6
Podle atlasu sbíráme houby a určujeme jejich druhy, povídáme si o jejich využití (různé houbové recepty)	1, 3, 6
Čteme příběhy, pohádky a zpíváme písničky s danou tématikou Hrajeme pexesa a kvarteta s náměty rostlin	1, 2, 4
Fauna Rozdělujeme zvířata podle druhů s využitím encyklopedií, časopisů, Obrázků apod.	1, 3
Čteme knihy o zvířatech, vyprávíme si o jejich životě, malujeme jejich Obrázky, modelujeme siluety, vyrábíme z papíru, skládáme origamy	1, 2, 3, 6
Zařazujeme zvěř do míst kde žije – les, dvůr, rybník, pole, moře (čím se živí – potravní řetězec)	1, 3
Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastní zkušenosti si vysvětlujeme jakou vyžadují péči a jaké mají využití	1, 3, 6
Sestavujeme portréty zvířat a jejich mláďat a získáváme informace z knih	1, 3, 6
Navštívujeme přírodovědný koutek CDM, kde nám vedoucí kroužku ukáže a vysvětlí druhy a péči chovaných zvířat	1, 3, 6
Besedujeme o právech každého živočicha na život, vyprávíme si O útulcích pro zvířata	2, 3, 5
Při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody, určujeme původce Zvuku, tříbíme své smysly, pátráme po lesních produktech které nás Živí, v zimě pozorujeme stopy zvířat ve sněhu a určujeme původce	1, 6
Zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy	1, 3, 5, 6
Získáváme informace z knih a vlastních návštěv o životě zvířat v ZOO (vyrábíme si vlastní ZOO z papíru)	1, 3, 6

Učíme se poznávat hmyz – na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky a učíme se je poznávat a pojmenovávat	1, 2
Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu, přiřazujeme hlasy k obrázkům ptáků (využití CD a naučné literatury)	1, 2, 3
Krmíme ptáčky v zimě, víme co jim chutná a škodí	3, 5, 6
Kreslíme a modelujeme ptačí hnízda	1, 2, 6
Hrajeme pexesa a kvarteta s náměty živočichů	1, 2, 4
Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře a hovoříme o něm	1, 6
Vyprávíme si o svých domácích mazlíčcích – jak o ně pečujeme a proč je máme rádi	3, 4
Čteme pohádky, příběhy a zpíváme písničky s danou tematikou	1, 6
Určování zvířat pomocí neverbální komunikace (hry)	2, 6
Hrajeme hry pohybového charakteru na ztvárňování zvířat (Honzo vstávej, štafetové hry apod.)	6
Hrajeme hry zvukového charakteru – hlasy zvířat	3, 6
Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími motivy	1, 3

Roční období

Podzim	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti	1, 3
	Vyrábíme koláže a mozaiky s podzimní tematikou (ovoce, zelenin, stromy, listy)	2, 6
	Vyrábíme papírové draky	2, 6
	S nasbíraného podzimního listí vyrábíme různé koláže	2, 6
	Příroda se připravuje na zimní spánek – ptáci odlétají, sklizeň ovoce, opadávání listů, příprava zvířat na zimní spánek (pozorování)	4, 6
Zima	Zimní spánek zvířat – druhy	1, 3
	Pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu	3, 6
	Zhotovujeme svépomocí krmení pro ptáčky (lojové koule)	2, 4

	Společně ozdobíme vánoční strom v lese pochoutkami pro zvířátka	1, 4, 5
Jaro	Pozorujeme probouzení přírody – jarní práce na zahrádce, pučení Stromů, návrat ptactva z teplých krajín, probouzení zvěře	1, 3, 6
	Kreslíme a vyrábíme první jarní květiny	1, 6
	Vyprávíme si o zrození nového života – mlád'ata zvířat	1, 3
	Kreslíme mlád'ata domácích zvířat	1, 6
	Čteme si knihy a zpíváme písničky s jarní tematikou	1, 3, 6
	Z vrbových proutků zkusíme vyrobit píšťalky a pomlázky	1, 2, 6
	Využíváme knihu Gérard a Alain Gréeovi „Tomík objevuje přírodu“	1, 3, 6
	Knih „Zelená lékárna“ – seznámení s léčivými bylinami, jejich sběr a využití	1, 3

Počasí

Pranostiky	V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu	1, 2, 3
	Porovnáváme pranostiky z kalendářů k jednotlivým dnům s aktuálním vývojem počasí	2, 3, 5
Počasí	Knih Gérard a Alain Gréeovi „Tomíkovy objevy“	1, 3, 6
	Zpíváme písničky a učíme se básničky s danou tematikou	1, 3, 6
	Vysvětlujeme si různé meteorologické pojmy (kumulus, orkán, uragán, atd....) – encyklopedie o počasí	1, 3
	Malujeme a kreslíme obrázky s rozdílnostmi počasí	6
	Vyrábíme z papíru mobilní obrázky (mraky, slunce, vločky)	2, 6

Voda

Vodní toky	Seznamujeme se s místním i světovým vodstvem – rybníky, jezera, řeky, přehrady, moře, oceány	1, 3
-------------------	--	------

	Vysvětlujeme si rozdíly (moře - oceán, slaná voda – sladká voda, Pramen – řeka)	1, 3
	Hledáme na mapě	1, 2, 3
	Využíváme dokumentární film Hugo Habrman „Lososí řeka“ - snímek je natočen o naší místní řece Kamenici a životě v něm	1, 6
	Doporučujeme dětem dokumentární filmy „Zpět k pramenům“	1, 6
	Na vycházce pozorujeme tok řeky Kamenice a život kolem ní	1, 6
	Sbíráme obálky a kamínky z řeky a výtvarně je upravujeme	2, 6
Skupenství	Besedujeme o vodě, jejích skupenstvích a o významu vody (s využitím obrázkového materiálu z dětských encyklopedií)	1, 2
	V přírodě pozorujeme změny skupenství (tání sněhu, zamrzání Kaluží, pára po dešti atd.)	1, 3, 6
Chráníme si své životní prostředí		
Den Země	Sbíráme náměty, co a jak by se dalo zlepšit v našem životním prostředí	2, 3, 4, 5
	Pomáháme při úklidu okolí školní družiny	5, 6
	Třídíme odpad do kontejnerů	1, 5, 6
	Besedujeme o tom, co přírodě škodí a jak bychom mohli pomoci	1, 4, 5
	Podle obrázků „Neplechovi“ – určujeme správné a špatné chování v přírodě. Kvíz, co jsme si zapamatovali	1, 3, 4, 5
	Malujeme rozdíly – čistý x znečištěný les, louka, voda atd.	2, 6
	Besedujeme o ohrožených druzích zvířat (červená kniha)	1, 3, 4
	Malujeme a vyrábíme ohrožená zvířata z různých materiálů	2, 6
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1, 6
	Čteme knihy s danou tematikou a vyprávíme si krátké příběhy z vlastních zkušeností	3, 6
Udělej	Práce s netradičním odpadovým materiálem – modely, 3D obrázky,	

Si sám	lepení, koláže, stříhání, aranžování atd.	2, 6
	Tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin atd.)	4, 6
	Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách a vytváříme herbáře	1, 6
	Při vycházce do přírody poznáváme lesní plody a pátráme které jsou léčivé, jedlé popř. jedovaté – zhotovujeme atlas lesních plodů	1, 2, 3, 6
	Shromážďujeme pohlednice z různých koutů světa a z nich pak vyrábíme (vláčky, krabičky, mozaiky atd.)	1, 2, 6
	Vyrábíme pexesa ohrožených zvířat	2, 6

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Poznáváme své tělo

Já – my	Z encyklopedií hledáme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích	1, 2, 3
	Hrajeme hru „hlava, ramena, kolena, palce“	1, 6
	Vyrábíme výškový metr a zjišťujeme jak rosteme	1, 2, 3, 6
	Obkresluje postavy a části těla na papír a dokresluje je	1, 6
	Vysvětlujeme si, co je to koloběh života (zrození, dětství, dospělost, stáří, smrt)	1, 3, 4

Pečujeme o své zdraví

Zdravé tělo	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu	1, 3
	Správně relaxujeme a odpočíváme (odpočinek tělesný, psychický), využití knihy „Příběhy z měsíční houpačky“	5, 6
	Vystříhané panáčky a panenky oblékáme podle ročního období (oblečky si sami vyrábíme – stříhání, vybarvování)	1, 6
Čistota půl zdraví	Ujasňujeme si hygienické zásady, při kašli, kýchání, použití WC, stolování, po pobytu venku atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám	1, 2, 3
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu	1, 4, 5

	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky....), čistotu oděvu a jeho vhodnost	3, 5, 6
	Výroba ozdobných kapesníků (látka, papír)	1, 6
Zdraví Jídelníček	Připomínáme si zásady správné výživy, které by děti měly dodržovat (důležité látky pro zdraví vývoj dítěte)	1 – 5
	Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy	1, 2
	Povídáme si o vitamínech a jejich důležitosti pro lidský organismus	3, 4
	Dodržujeme pitný režim a vysvětlujeme jeho důležitost	1, 3, 5
Všední jídelníček	Formou hry se učíme rozlišovat druhy potravin (rostlinná – živočišná, ovoce – zelenina, luštěniny, pečivo atd.)	1, 3, 6
	Kreslíme, modelujeme, vytváříme mozaiky ovoce a zeleniny	1, 3, 6
	Zdobíme školní jídelnu (plastické modely hotových jídel na talíři)	2, 6
	Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků), třídíme je na zdravá a méně zdravá, popř. tvoříme koláže	1, 2, 3, 6
	Z různých potravin vyrábíme drobné dárkové předměty (ozdobné lahvičky, korálky z těstovin, obrázky z luštěnin atd.)	2, 6
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, hmat), zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin	1, 3
	Připomínáme a ukazujeme dětem, jak má vypadat slavnostní stůl (Vánoce, Velikonoce, narozeniny)	1, 2, 4, 5
	Hrajeme si úlohovou hru na prodávající a kupující	2, 3, 6
	Povídáme si o „národních kuchyních“, půjčujeme si kuchařky s obrázky	1, 4, 5
	Povídáme si o našem nejoblíbenějším jídle – popř. malujeme	1, 3, 6
	Co nám vaří doma maminka (tatínek) a porovnáváme je s obědy v ŠJ	1, 3
Pečujeme O sebe	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví a zajímáme se o zdravotní prevenci	1, 2, 3
	Hrajeme si na lékaře a pacienta, nebojíme se návštěvy lékaře	2, 3

	Při tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo- hry, rozevičky, tanečky apod.	1, 6
	Čteme a vyprávíme si jak předcházet úrazům, co se nám může stát (plavání, lezení na stromy, jízda na kole, koloběžce atd.)	1, 3
	Povídáme si o tom, jak se léčí dnes a jak se léčilo dříve	1, 3
	Při vycházce jdeme ke zdravotnímu středisku a hovoříme o různých odděleních a jejich významu, která tam lidé mohou navštívit, zjišťujeme kdy a kde najdeme lékařskou pohotovost apod.	1, 5
	Povídáme si o péči o náš chrup a vysvětlujeme si správnou techniku Řádného čištění zubů	1, 2, 3
Ohrožení	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu	1, 4
	„Učíme se telefonovat“ – nejdůležitější kontaktní čísla na přivolání pomoci	1, 4
	Na modelových situacích zkusíme – přivolat pomoc, vyhnout se kontaktu s neznámými lidmi, zvířaty apod.	1, 3
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny Besedujeme o návykových látkách, s nimiž se můžeme setkat. odhalujeme další nebezpečí, která nás mohou ohrozit (injekční jehly na hřišti, neznámé nápoje apod.)	1, 2, 6 1, 2, 3, 4
	Vyprávíme si, co se nám nebezpečného přihodilo a jak jsme situaci Zvládli	3, 5
První Pomoc	Učíme se zásadám první pomoci a použití lékárničky	1, 2, 4, 5
	Podle seznamu zjišťujeme, co vše má obsahovat cestovní lékárnička	1, 2, 6
	Formou her se učíme přenášet zraněného	1, 2
	Soutěžíme v dalších úkolech, které bychom měli zvládat při první pomoci	5, 6

Chodíme ven každý den

Každodenní Pobyt venku	Podle přízně počasí chodíme každý den do přírody nebo na hřiště a zahradu CDM	5, 6
	Učíme se nové hry – Miloš Zapletal „Hry na hřišti a ve městě“	6
	Pořádáme jednoduché hry s pomůckami – míče, švihadla, guma, obruče, chůdy, apod.	6
	Pořádáme závodivé, štafetové a sportovní hry v družstvech	6
	Relaxujeme na hřišti při individuálních hrách (houpačky, prolézačky, pískoviště apod.)	6
	Opakujeme známé míčové a honící hry (vybíjená, střelecká, fotbal, basketbal, honičky různého druhu atd.)	6
	Seznamujeme se s pravidly her a cvičíme se v jejich dodržování	1, 6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí	5, 6
	Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě	6
	Cvičíme uvolňovací cviky a relaxujeme při hudbě	1, 6
Zimní Radovánky	Pohybové hry na sněhu – sáňkování, bobování	6
	Stavíme sněhuláka a jiné tvary ze sněhu – soutěže o nejdokonalejší výtvary	6
	Závodíme v hodů sněhovou koulí na vzdálenost, na cíl apod.	6
	Pořádáme sněhové bitvy	6
	Na uměle vytvořeném kluzišti na hřišti CDM bruslíme	6
Sportovci	Učíme se rozlišovat druhy sportů	1, 3
	Povídáme si o našich i světových sportovcích které známe	1, 3
	Ze sportovních časopisů vystřihujeme obrázky sportovců a vytváříme koláže	2, 6
	Seznamujeme se s pravidly různých sportovních disciplín	1, 3, 6

Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme, co je „fair play“
(pracujeme se stopkami, měříme přesně výkony soutěžících apod.) 1, 2, 5

Čísla 1 – 6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou především rozvíjeny nebo posilovány – tedy jakých sdružených cílů chceme danou činností dosahovat.

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. komunikativní kompetence
4. sociální a interpersonální kompetence
5. občanské kompetence
6. kompetence k trávení volného času

K veškerým činnostem školní družiny vychovatelky využívají svou vlastní kartotéku (šablony, říkadla, písničky apod.) a odbornou literaturu (Velká kniha pro malé mistry 1-4, 200 výtvarných činností, Jak trávit s dětmi volný čas, 111 námětů pro tvořivou hru dětí, 100 námětů pro dramatickou výchovu, Logické hádanky a jak je řešit, Rozvíjíme logické myšlení, Krátké hry pro dlouhé chvíle, Hry pro zvládnutí agresivity a neklidu, Příběhy pomáhají s problémy apod.)

Děti ze školní družiny mohou navštěvovat kroužky CDM – počítačový, přírodovědný, výtvarný, taneční, rybářský, sportovní hry, ruční práce

Dle vlastního uvážení se zúčastňují příležitostných akcí pořádaných každoročně CDM – výlety do plaveckého areálu Babylon v Liberci, pálení čarodějnic, dětská pouť, dětský karneval, western show, pohádkový les, soutěžní hry – dáma, pexeso, puzzle, piškvorky, člověče nezlob se, hon na razítka, stolní tenis apod.

Zveřejnění vzdělávacího programu

Vzdělávací program je dostupný k nahlédnutí u ředitele CDM a u každé vychovatelky ve školní družině. Stejně tak je ho možné najít v elektronické podobě na webových stránkách CDM.